

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 3. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič: posilnice osrtnice, javne zavzame in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlanih naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana stiska se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hratiščni račun št. 841.652.

Brzokane vesti.

Odplovitev avstro-ogrsko brodovja na demonstracijo proti Turčiji

PULA 19. Danes v jutro je odplovalo od tu avstro-ogrsko vojno brodovje, ki je določeno, da se udeležijo demonstracije vojnega brodovja veselih proti Turčiji.

Romunski parlament.

BUKAREŠTA 19. Romunski državni zbor je sklican za dne 28. t. m.

Kralj Alfonz v Parizu.

PARIZ 19. Španski kralj Alfonz je dospel semkaj danes v jutro. Predpoludne je obiskal predsednika Loubeta.

Nesreča na morju. 123 utopljenih.

SAINT SERVAN (Francija) 19. Anglezki parnik „Hilda“, prihajajoči iz Southampton, je v megli trčil pri otoku Cezimbra ob skalovje. Od vsega moštva in od vseh potnikov se je rešilo le 5 oseb, 123 jih je pa utonilo.

Požar. 39 mrtvih.

GLASGOV 19. V neki delavski hiši je izbruhnil požar. V ognju je našlo smrt 39 oseb, a mnogo jih je ranjenih.

Dogodki na Ruskem.

HELSINGFORS 19. Danes se je tukaj vršil shod, katerega se je udeležilo kakih 2000 oseb, po večini zastopniki dežele. Na shodu so sklenili odposlati finlandskemu ministru Linderju brzojavko, v kateri ga hočejo pozvati naj odstopi, kajti da on s svojo prisotnostjo podpira in favorizira Bobrikovov zakon kršči režim nasilstva.

Kuga in kolera.

PETROGRAD 19. V Viselskem okraju je bilo doslej 249 slučajev kolere, od katerih jih je končalo 136 s smrtjo. V več krajih na kirgižkej stepi se je konstatovalo, da se je v zadnjih časih pojavila kuga. Dosledaj se ve za 58 slučajev, katerih sta dva zvršila s smrtjo.

Konec štrajka.

PETROGRAD 19. Na svojem posvetovanju so delegatje delavcev sklenili na predlog štrajkujočih, da štrajk konča v ponedeljek opoldne.

PETROGRAD 19. Iz poljskih mest prihajajo poročila, da je štrajk končal in da je zopet vspostavljen promet na železnicah.

Kriza na Ogrskem.

Naravno je, da so se simpatije, s katerimi so Slovani pozdravili reaktivirano ministerstvo Fejervary popolnoma ohladile.

PODLISTEK.

330

Prokletstvo.

Epigoniški roman Avgusta Šenoa. — Nadaljevanje in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O. O.

Bilo je kakor da sta šuma in gora od Boga prokleta, da tu nehuje krščanski svet. Možki niso radi dohajali semkaj, ženske pa so se kar od daleč izogibale temu kraju, prdkrižavši se dva- in trikrat. Ni bilo čudo. Že sam po sebi je bil to eden najbolj divjih krajev v gornji Slavoniji, samota polna volkov, lisic, medvedov, pa tudi strupene golazni, in slednjič se je moglo verovati, da je ta šuma prenočevališče nemilih razbojnikov, prežečih izlasti na uboge trgovce in semnarje. Nu, starke so pripovedovale in verovale, da po gošči blodijo volkodlaki in kačji kralji, da zle vile v krogu z lo pesmijo napovedujejo zlo krščenim dušam, a čarovnice da tu iz volčjega mleka, žabjih oči in kuščerjevega jezika varijo vražjo mast. Katera božja

dile. Naravno, ker to, kar je bilo napovedalo ministerstvo in ki je imelo — po menenju Slovanov — donesti narodnostim na Ogrskem osvobojenje, ima biti v podstavo še hujšemu zatiranju teh narodnosti. Napoved uvedanja splošne volilne pravice je bila, ki je izzvala simpatije Slovanov do ministerstva Fejervary. Ali pozneje se je kmalu izkazalo, da ministerstvo Fejervary nameruje to volilno reformo tako, da se ohrani tiranija madjarskega plemena nad narodnostmi in da te poslednje ostanejo v politični obnemoglosti. Splošna volilna pravica se ima namreč navezati na razne klavzule in pogoje tako, da bo faktično v rokah vladnega zistema odločanje, koliko Nemadjarov dobi to »splošno« volilno pravico.

Zabeleživšim to, nam bo menda verjel vsakdo, da ne gorimo več v simpatijah do ministerstva Fejervary. Ali jedno mora priznati vsakdo: Fejervary preseneča prijatelje in sovražnike z odločnostjo in svetožestjo in vztrajnostjo v postopanju, ki so naravnost fenomenalne ako uvažujemo na eni strani starost ministerskega predsednika — nad 70-leten starček je — a na drugi nenavadno težak položaj in ogromna nasprotstva, proti katerim se mu je boriti. Danes je jasno, da se je koalicija silno motila v svojih računih, če je menila — in menila je gotovo — da prvi vihar, ki ga vprizori, odnese ministerstvo Fejervary s pozorišča. Nasprotno, vse kaže, da se je vlada pripravila na daljše vladanje in da hoče resolutno nadaljevati boj proti koaliciji. O tem pričati izlasti najnoveji nje dve odredbi.

Prva je ta, da je odtegnila državni prispevek za troške samouprave onim dvajsetim komitatom, ki vzlic razveljavljenju od strani ministerstva vztrajajo pri sklepu, da dobrovoljno vplačanih davkov ne oddajajo državnim blagajni, in da novincem, ki se oglašajo dobrovoljno, ne izdajajo legitimacij.

Drugi korak vladin pa je cesarjev ukaz, ki zove pod orožje nadomestne rezervnike. Ta ukaz opozarja na stroge kazni onim osebam, ki bi se mu ne pokorile. Zato pozivlja vlada municije, naj razobesijo ta ukaz in naj izroče pozivnice dotičnim interesentom.

Danes mora biti tudi koalicija na jasnem, da zrušenje Fejervary-ja ne bo tako lahka stvar, kakor je ona računala. Mej tem pa se snuje na Ogrskem neka nova ustavna stranka. Ista se je že konstituirala ter izdala nastopno izjavo o svojem programu: »Ustavna stranka si je postavila nalogo, da bo branila sedaj na-

duša bi hotela bez greha izkušati Boga ter zatakni svoj nos v prenočišče nečistega? Niti ne za pol cesarjevega blaga. Tako se je širila pripovedka o vražji šumi od kraja do kraja, od kolena do kolena, pak se je vse verovalo in šuma je ostajala v ustih ljudstva prokleta in prokleta.

No, bilo je tudi manje strašnega govorjenja o njej. Starci so govorili, da se v njihovi mladosti ni govorilo o toliki coperniji, da-si je bila šuma tudi tedaj strašna. Vedelo se je, da na drugi strani brda stoji sredi šume trdno zidan gradič z dvema utrdbama, temen po svoji dobi. Okolo gradu se je razprostirala velika čistina, na kateri je bilo zasajeno zelje in povrtje, žito in sadje, a bilo je tudi živine v gradu. Pred kakimi petimi leti je bil neki pastir zašel, leteči za svojo ovco. Nesrečna žival se je umikala pred njim in je čudovito lahko prodirala skozi gosto grmovje, kakor na kljubaj svojemu zvestemu parstirju, ki je raztrgan, oboden in krvav šel za sledom poverjene mu ovce. — Naenkrat — že je pal večer na zemljo — je bil ubogi pastir na čistini pred gozdnim dvorcem. V oknih je žarela luč, iz dimnika se je vil dim — tu so torej

padeno ustavo iz leta 1867. Nje program je državni nagodbeni program iz leta 1867. Ustavna stranka želi, da se s skupnimi stvarmi postopa na podlagi zakona iz leta 1867 in sicer v smeri, ki odgovarja volji naroda. Stranka želi nadalje, da se vojaška organizacija tako izpopolni, da pomiri narod. Vladarjeve pravice naj se izvršujejo pod odgovornostjo ministrov. Stranka želi liberalnega napredka na vseh poljih javnega življenja in izlasti razvoja volilne pravice na način, da se dovrši narodna država.

Torej imamo tu stranko, ki je za razmerje na podlagi določeb od leta 1867. Ta stranka je po tem tokem proti koaliciji in pomočnica Fejervary-ja. A vidite, tudi ta stranka je za razvoj volilne pravice, ki naj dovrši narodno državo. Da madjarsko-narodno — tega seveda ne treba niti praviti. Nova stranka se kaže sorodno Fejervary jevi vladi tudi s tem, da sledi se svojega stališča nasproti vprašanju volilne reforme istemu namenu, kakor Fejervary. To je volilna pravica naj se razvija samo za Madjare!!

Drobne politične vesti.

Nadškof Samassa — kardinal. Na temelju zanesljivih informacij se potrjuje vest, da bo na bodočem papeževem konzistorju imenovan kardinalom tudi nadškof v Jegerju na Ogrskem, Samassa. Nadškof Samassa je navdušen Madjar in kaže svoje mišljenje demonstrativno ob vsaki priliki.

Norveška krona. Na ljudskem glasovanju so štiri petine glasovalce za kralja, ena petina se je izrekla pa za republiko. Bjornson je izjavil, da so tudi one štiri petine samo za to za kralja, ker je danski princ Karol v sorodstvu z ruskim, angležkim in nemškim dvorom ter da se ima lojalnost nasproti njemu smatrati samo kakor lojalnost računanja in pametne praktičnosti.

Odnosaji med Rusijo in Vatikanom. Kakor javljajo iz Pariza, je ruski ministerski predsednik Witte v svrhu ureditve in olajšanja diplomatskih odnosajev med Rusijo in Vatikanom predlagal papežu, naj ustanovi v Petrogradu apostolsko nuncijaturo in naj pri ruski vladi akreditira apostolskega nuncija. Verska vprašanja, tičoč se ruskih katolikov se bodo direktno razpravljala med ministrom za zunanje stvari in zastopnikom sv. Stolice.

Beneški patrijarh-kardinal. Kakor javljajo iz Rima, niso bila doslej točno znana imena kardinalov, ki bodo na

bivali ljudje. Siromašni pastir ni vedel, na katero stran bi se obrnil, ker mu je ovca v hipu izginila izpred oči, a v ta čudni gradič ni mogel vstopiti, ker so bila železna vrata zaklenjena. Vrgel se je na tla in začel grenko jokati ter na ves glas klicati na pomoč. Tedaj so se na eni utrdbi odprla vratca in skozi ista je stopila starka, rmena, brezzoba, belolasa.

— A kaj vraga iščeš pred tem samotnim dvorcem, pa s kričanjem svojim motiš mir in pokoj prebivalcev? je vprašala stara.

— Jaz sem, duša mati, siromašen ovčar, niti na kraju pameti mi ni, da bi hotel vam blaženim ljudem motiti mir in pokoj, marveč iščem ovčico, ki mi je utekla in je tu nekje izginila v grmovju. Pomisli, dobra mamica, moj preveliki strah. Kako naj stopim gospodarju pred oči brez ovce, in vendar nisem jaz kriv, ampak žival je nekako pobesnela.

— Če je tako, ovčar, pomiri se, je rekla starka, jaz ti pomorem. Samo sedi v travici mirno, dokler se ne povrnem.

Za tem je odšla v grad in je zakričala dva-trikrat, a iz vrat so prileteli slugi ter jo udarili v šumo na

bodočem konzistoriju imenovani. Sedaj da je bil — glasom vesti iz Vatikana — tudi beneški patrijarh obveščen, da bo imenovan kardinalom.

Civilna lista za novega norveškega kralja. Novi norveški kralj Karol V. bo dobival v ime civilne liste na leto 700.000 kron. Doslej je norveška švedskemu kralju prispevala za civilno listo 483.000 kron.

Krvoprolitje v Pragi.

(Izvirni dopis iz Prage iz peresa našega specialnega poročevalca.)

Shod v »Narodnem Domu«, Poslednja barikada.

Ko sem se ta večer iz okraja Vinogradskega vračal domov — bilo je že okoli 10. ure — me je pot vedla mimo narodnega muzeja. Okoli muzeja se razprostira velik park in ako si prišel iz Vinogradskega okraja, moraš skozi to šetališče navzdolu po mogočnih stopnicah. Ali ko sem prišel v bližino muzeja, videl sem kordon vojakov. Pred tem kordonom kakih 30—40 korakov je stalo kakih 20 radovednežev, pripadajočih boljšim krogom, ki so se pa popolnoma mirno vedli, in so stali popolnoma pasivno, iz gole radovednosti. Postal sem tudi jaz. Ali naenkrat — to je bilo dejanje par sekund — kakor bi jih bil popadel bes, so se vojaki na poročnikovo povelje »hura!« vrgli z nastavljenimi bajoneti na nas. Mi pa bežali na življenje in smrt! Ali to je bil strahanski beg po teh kamenitih stopnicah navzgor! Se med begom na pol stopnic sem slišal za seboj krik: »Jezus Marija!« Neka stara ženica, ki ni mogla dovolj naglo uteči, je bila zabodena v hrbet. Krčevitih srčnih utripov in dušljivega zasopa tega večera ne pozabim nikdar. Ali zato plačujemo avstrijski državljani od naše telesne krvi napojene milijone, da vojaštvo napada mirne meščane? »Iustitia fundamentum regnorum«, ta izrek je danes tu res ironija.

Nastanitev vojaštva v šolah.

V Prago je bilo torej poklicanih kakih 30.000 vojakov iz vseh vetrov mile Avstrije. Ti so bili nastanjeni vsi po šolah. Posebno so bile državne šole v Vinogradskem okraju, gimnazije in realke polne vojaštva. To je pač profanacija kulturnih zavodov. Časopis čeških zdravnikov prinaša pod zaglavjem »Morbus austriacus« ogorčen protest proti temu ponižanju kulturno-hijeničnih stremljenj. Tam, kjer se ima obračati največja pozornost na zabranitev nalezljivih bolezni, tam so bili liki slanki nabasani vojaki.

vse strani. In glej, za malo časa so donesli izgubljeno ovco pastirju na vrvici. Koliko radosti in zahvale. Siromak je začel poljubljati ovco na gobec, a sluga na roke; starka pak je prišla iz grada in ko je videla to klanjanje, se je zasmejala grohotno.

— Nehaj, neumnež, čemu ližeš tem medvedom tace. Na vina rudečega, na kruha pšeničnega in mesa ovčevega, pa jej, pa pij, in pojdi z milim Bogom pot svoje sreče.

Pastir se je nekako bal okusiti jedila in pijačo iz roke stare prikazni, ki jo je seveda smatral za čarovnico; nu, huda lakota je pozabila na vse bojazni, a želo-dec ni občutil nič od copernije, ampak le posebno slast. Starka mu je dala slugo, da ga z bakljo pospremi iz šume, ali na odhodu mu je rekla ostro:

— Ovčar! Izogibaj se naše šume, ker bi ti mogla biti drugi krat večerja kislakakor ti je bila danes sladka.

Da-si se je mnogim zdelo, da pastir govoriči le po svoji domišljiji, vendar je ta človek govoril resnico.

(Pride še.)

Velik odstotek vojaštva trpi na tuberkulozi, da niti ne omenjamo seksualnih bolezni! Tam, kjer je edina domena knjige, vladale so puške in bodala. Lep vzgled daja vlada, kako se pospešuje šolska higiena! Kaj pomaga, ako kateri oče daruje krvavo zasluženi novčič za zdravje svojega otroka, ko pa država tako grdim načinom ruši vse zdravstvene predpise v šolah! Potem pa se prihaja kak avstr. naučni minister in prepoveduje v šolah — pljuvanje na tla!

Na pomoč ranjenim in zaprtim!

Od vseh strani prispevajo znatne podpore. Tako je nekdo, ki noče biti imenovan dal 1000 kron z geslom: »Ne dajmo se!« Nabrani prispevki znašajo že mnogo tisočev in iz tega fonda se podpirajo uboge rodbine ranjenih in zaprtih. Darežljivost je uprav občeudovanja vredna in prihaja celo iz vrst, ki morajo biti vrlo zavzete za vladu. »Pravo Lidu« obelodanjuje vse prispevke in tako sem nedavno čital: Vojski na polka, zbrani v gostilni, so darovali za svoje sotrpine. To mora pač dajati misliti tudi vladi. V drugem okraju v Školski ulici so v dekliški šoli vsak ponedeljek in petek zvečer poljski kurzi. Poučuje neki poljski inženir. Koj v ponedeljek po krvavi nedelji se je vzdignila po dovršeni uri dama, proseča milodarov za žrtve. In iz našega malega kroga — kakih 50 oseb — nabralo se je 16 Kron! Povsod, ob vsaki priki se zbira, kjer koli se je sešlo par oseb. To je občeudovanja vreden patriotizem!

Domače vesti.

Kako bi moralo biti! Pod tem naslovom smo prejeli. Kakor vidite, se jaz le redko oglašam v Vašem uredništvu, a ne mislite, da je temu kriva — lenoba. Dokler sem bil bolj mlad, sem česče prijemal za pero in pomagal tu pa tam našim urednikom. Sedaj ne morem več, ker mi nedostaje nekdanje gibčnosti in elastičnosti. Da pa se danes oglašam, temu je iskati povoda u vedenju sedanjega našega mladega naraščaja.

Povprašal sem pri raznih narodnih društvih in povsod so mi govorili, da je večina naših mladeničev tako apatična za vsako narodno delo, da briljira skoraj po društvih s svojo — nenavzočnostjo! Večina, pravim, ker med našo mladino je tudi in še precej narodnih delavcev; ali kaj bi šele bilo, ko bi bila vsaj večina te mladine, narodno delavna!

Vi, gospod urednik, ste mi povedali, da so spisi, prihajajoči iz rok naše inteligentne mladine, naravnost bele vrane! To ni lepo! Kedo naj pa piše, ako ne mladi možje? Morete li zahtevati, da se s tem narodnim delom mučimo mi starci, ki smo že storili svojo dolžnost in ki smo že z eno nogo v grobu?! Moje mnenje je, da ni to še dovolj, ako se shajajo po raznih lokalih in kritikujejo dela onih, ki se mučijo za narodno korist. Kritikovati je lahko, delati pa je malo težje. Hibe najti na kaki stvari ni težko, ali kaj boljšega napraviti — to je težko. Jaz pravim: naša mladina naj dela, dela in dela in šele potem, ko je delala, naj (ako je pričakovati od tega koristi za narodno stvar) sodi one, ki so tudi delali! Naš »Ruski kružok« bi moral kar mrgoleti same nadobudne mladine. Mesto te pa sem opazil več zrelih mož, ki se (dasi imajo polne roke drugih poslov in polno glavo skrbi) trudijo z učenjem prevvažnega ruskega jezika. Kje so državni in zasebni uradniki? Kje so trgovski uradniki? Kje so tudi tržaški Srbi? Pred časom sem čital v »Edinosti« željo nekega Srbina, naj bi nova srbska učiteljica združila srbsko mladino in jo obudila k narodnemu delovanju. Sedaj je ravno ista srbska učiteljica — učiteljica v »Ruskem kružku« — o srbski mladini pa ni, (kolikor sem doznal) ni duha, ni sluha!

Kam pridemo Slovani, ako bo mladi inteligentni naraščaj tako lenaril, kakor dela to naša tržaška mladina?! Zganite se že enkrat in oprimate se pozitivnega dela ter se tako pripravljajte, da postanete vredni naslednji sedanjim delavnim in požrtvovalnim voditeljem. Nihče naj se ne izgovarja, češ, »jaz nisem za to«! Kedor hoče delati in koristiti narodni stvari, ta že dobiva potrebnega časa in prilike za delovanje. Vsa naša mladina naj

se resno oprime naših društev, posebno pa »Sokola« in »Ruskega kružka«, ter naj posnema mladino drugih mest in drugih narodnosti. Bdečih čaka lepa, zlata bodočnost — spečih pa — grobovi!

Ako sem morda preveč črnogled in ako moje besede ne odgovarjajo povsem resnici, naj se me zavrne! Ako pa je stvar taka, kakor sem jo opisal, potem naj se grehi popravijo!

Neplemenito maščevanje. Pred časom je bil že nek Hrvat ožigosan ono poznano osebo, ki dosledno napada in sramoti Črnogorsko vladajočo hišo in posebno še njenega načelnika knjaza Nikito. Zadnjič ste prinesli notico iz srbskih krogov, ki tudi obsoja ono maščevalno pisanje. Ker mi je znano, da je tudi med Slovenci ogromna večina takih, ki obsojajo te napade na vladarja bratov Črnogorcev, dovolite, da rečem tudi jaz svojo. Na vsem svetu menda ni človeka, ki bi ne imel kake črne pike na sebi. Ne med najvišimi ne med najnižimi sloji ne najdete ljudi, ki bi ne bili kedaj v svojem življenju storili kaj, kar so pozneje obžalovali. Ako pa smo mi pritlikavci podvrženi raznim slabostim, je naravno, da so oni, katerim se ni treba boriti za vsakdanji kruhek — tudi podvrženi slabostim!

Ako bi kdo hotel in mogel analizirati življenje raznih vladarjev in drugih velikašev, bi našel ogromnega gradiva, toda pisatelji se iz raznih obzirov izogibajo takih razkrivanj. Le mi Slovani imamo še vedno takih ljudi, ki ne morejo živeti, ako ne blati — sami sebe! Kak vspeh imajo članki naperjeni proti Nikiti in objavljeni v enem tukajšnjih italijanskih listov? Ta, da se blati, kar je našega v edini ta namen, da se zadovolja maščevanje pisca in pa, da se drugi rogajo na račun Slovanstva!

Maščevanje ni in ne more biti sad plemenitosti. Redek je človek, ki ne bi imel povoda za maščevanje nad kako osebo. Tudi drugim se je dogodila kaka krivica in bi se bili že čisto lahko maščevali, toda taka neplemenitost je treznimi slečim ljudem tuja. Inteligentni človek kakoršen je pisec omenjenih člankov, bi si moral na plemenitejši način iskati zaščene, ako se mu je krivica zgodila.

Dohodki malih železnic na Primorskem. Minolega meseca septembra se je na istarski železnici Trst-Poreč vozilo 18.300 oseb in 1500 tonelat blaga, dohodka je bilo 28.700 kron. Na železnici Gorica-Ajdovščina se je vozilo 12.300 oseb in 5800 tonelat blaga, dohodkov je bilo 14.200 kron.

Na električni železnici Trst-Opčina se je vozilo 35.200 oseb in 564 tonelat blaga, dohodkov je bilo 19.721 kron.

Na električnem tramvaju v Trstu pa 938.850 oseb, ki so uplačale 107.867 kron.

„Punt“ na vojni ladiji „Panther“. V »Omnibusu« čitamo, da so došli kompetentni oblasti službeni zapisniki rečene ladije, pisani dne 4. oktobra v Aucklandu. Iz istih da je posneti, da na »Pantherju« ni bilo nikakega punta. Oni Gerić pa se je obesil po izvršenju raznih imenovanj. In ker je silno jokalo — tako, da ga tovariši niso mogli potolažiti — je utegnil biti vzrok samomoru ta, da je bil on preskočen v imenovanju.

U Opatiji je bilo od 1. septembra 1905. do vštete 16. novembra 5513 oseb. Od 10. novembra pa do vštete 16. novembra 1905. je prirastlo 214 oseb. Dne 16. novembra je bilo navzočih 891 oseb.

Sneg. Na Dolenjskem je v petek zopet pobelil sneg, izlasi ga je zapadlo več po Gorjancih in na kočevskih hribih.

Vojski, ki napadajo mirne ljudi Zakonska Fran in Ana Klinz, stanujoča v ulici S. Sergio št. 7, in Ivan Fabjan so bili šli večeraj v Tomaj, odkjer je doma Ana Klinz. Šli so bili, da obiščejo svoje tam bivajoče sorodnike. Ob 6. uri zvečer je pa Fabjanov brat Fran, ki biva v Tomaju, napregel da popelje s koleseljom brata Ivana in zakonska Klinz nazaj v Trst. Pripeljali so se srečno do meje mej Repentabrom in Opčinami. Tu pa jih je čakalo presenečenje in strah: pred konja so se postavili trije vojaki in ga nasilno vstavili. Za tem so istotako nasilno in groze vsej družbi z golimi bodali prisedli na koleselj in ga pri tem tudi precej poškodovali. Na to so pa prisilili Frana Fabjana,

ki je vodil konje, da jih pelje naprej proti Opčinam.

Videči, da mu grozijo z golimi bodali, jih je Fabjan res peljal naprej. Bilo je tako kar 7 oseb v malem koleselju. Mej potjo so pa vojaki — kakor so nam povedali g. Klinz, njegova soproga in g. Fabjan — začeli požljivo gledati Klinzevo soprogo. H kratu je pa eden vojakov vprašal Klinza, da li je ona ženska njegova — namreč Klinzeva — ljubica. Klinz je na to odgovoril: »Ne, to je moja zakonska žena! — »Vaša žena, ali vaša ljubica — mu je odvrnil vojak — nocoj bo naša!«

G. Klinz jih je skušal mirno pregovoriti, naj ne počenjajo neumnosti. No, ker to ni pomagalo, jih je skušal Klinz ostrašiti rekši jim, da če ne bodo mirovali — ker so bili začeli stezati roke proti ženski — bo potegnil iz žepa revolver in vstrelil brez pardona na vsacega, ki bi hotel počenjati še kake neumnosti. Ta grožnja je vendar izdala toliko, da so bili zblazneli vojaki mirnejši.

No, kakor je Bog hotel, so dospeli slednjič na Opčine. Tu je pa g. Klinz poklical orožnike in, povedavši jim ves dogodek, dal aretovati one tri vojake.

Krvav pretep Večraj popoludne je bil v pretepu ranjen 25 letni tečaj Karol Dolenc, stanujoči na Greti v ulici del Cisternone (cesta na Trstenik) št. 15. Dobil je 2 težki rani; eno poleg leve podčesne kosti, a drugo na čelo. Pretepal se je z dvema, namreč z 32 letnim podajačem Ivanom Sandri, doma iz — seveda — Reggio Calabria, in še nekim drugim Italijanom, ki je pa pobegnil in se mu ne ve imena. Pretep je bil navstal iz prepira — tako se nam poroča — radi narodnosti.

Sandri je bil aretovan, a je bil pozneje zopet izpuščen na svobodo, ker je trdil, da ni on ranil Dolenca, ampak oni, ki je pobegnil. Tudi Sandri je bil ranjen, a ne težko, in sicer v levo roko.

K Dolencu je bil pozvan zdravnik se zdravniške postaje, ki je ranjencu najprej za silo obvezal rane in ga potem dal odvesti v mestno bolnišnico. Sandri je pa sam prišel na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik obvezal ranjeno roko.

Razne vesti.

Iz življenja gledališnega igralca. Anglezki igralec Palmer je ves čas, skozi 45 let, ko je bil gledališni igralec, točno beležil vse, kar je igral na pozornici. Igral je vsega skup 9991 krat in to v 1112 raznih igrah. Ženin je bil v 2827 slučajih, oženjen pa samo 887 krat. Imel je 1731 otrok in to 1421 ženskih in 310 moških. Dedič je bil 231 krat, a na veliki loteriji je zadel 37 krat. Bankrotiral je 89 krat, bežal je pa s poverjenim mu denarjem 119 krat. Ponašal je podpis na menicah ter napravil krive oporoke 510 krat. Zaljubljenih poljubov je dal 12.831, a isto toliko jih je tudi prejel. Izvršil je 468 raznih ubojstev ter 1116 tatvin ulomonov in ropov. Zažgal je tuji imetek 44 krat a izdajstev je storil 253. Zadržal se je 31 krat, obesil pa samo 17 krat. V nesvest je pal 132 krat. Oslepel je trikrat, oglušil 19 krat, onemel 16, a gluhonem je bil 10 krat.

Blagoslavljeni so ga 464 krat, proklinjali pa 571 krat. Cesar je bil 118 krat, kralj 455, plemič 511, sultan 4, prikazen 221 krat. Odvetnik, zdravnik, duhovnik, mestni župan, učitelj 302 krat, slikar, pesnik, muzik 226 krat, trgovec ali obrtnik 1888 krat, gozdar lovec 714 krat, častnik v vojski in mornarici 929 krat, vojak in mornar 333 krat, ribič 15 krat, slepec 118 krat, krvnik 24, ječar 39 krat. Zastrupljen je bil 117 krat, ubit iz puške 532 krat.

Zaprta 1714 krat, sploh s silo usmrten 1095 krat. Naravne smrti je umrl samo 9 krat.

Odkritje bogatih zlatih rudnikov. V najjužnejšem delu ameriškega kontinenta pri Pecerah, so iskaleci zlata, kakor poroča neka brzjavica, ob Magalhaenovi ožini, ogromne bogate sklade zlata. Ako se ta vest potrdi, se gotovo v tamošnjih krajih nastani veliko število pustoložev.

Vrednost železnice na vsem svetu. Neki Anglež je preračunal, da so vse železnice na svetu vredne 508.800 milijonov kron. Toliko ne znašajo dohodki vseh evropskih držav za osem let.

Velik mlin pogorel. Iz Zagreba javljajo: V Karlovcu je v četrtek po noči v velikem delniškem mlinu na turbine nastal požar, ki je kmalo upepelil mlin in zaloge. Škode je 300.000 kron; mlin je bil zavarovan samo za 250.000 kron. Ogenj je najbrž nastal v oddelku za stroje.

Potres na gori Atos je napravil veliko škode na tamošnjih samostanih. Razrušen je samostan Iveron. Menihi morajo bivati v šotorih.

Gospodarstvo.

Stanje setev v Avstriji. Ministerstvo za poljedelstvo je izdalo poročilo o stanju setev v Avstriji sredi t. m. Poročilo pravi, da je neugodno jesensko vreme škodovalo žetvi in ozimlini. Stanje ozimlin ni povoljno. Seta se je večinoma vršila ob neugodnem vremenu. Prva vzimmina kaže pa lepo, a bati se je, da bo mnogo škodovala zima. V alpskih deželah vtegne na spomlad primanjkovati klaje, ker se radi deževja ni moglo spraviti otave.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Tovarna pohištva

== RAFAEL ITALIA ==

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton števil. 1

po celotni državi

Hočete se prepričati?

Obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5 (vokal Torrente) „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke in kostumov za otroke. Površniki, močne jope, kožuh, paletot-ranglan. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). **Specijaliteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotavljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Novo zalogo najboljšega vipavskega vina na drobno po 32. na debelo po dogovoru priporoča Gregor Korusa, Škorklja 23 (na stari openski cesti).

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (nasna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Tužnim srcem javljamo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, da je danes opoludne naš ljubljani oče, stari oče, stric itd. gospod

Ivan Caharija

v 72. letu svoje starosti, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb ranjcega bode v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše založi v Nabrežini št. 6 na vaško pokopališče.

Pokojnika priporočamo v blag spomin!

NABREŽINA, 19. novembra 1905.

Zalujoči ostali.